

BENDRAVIMO ĮGŪDŽIAI ĮVAIRIOSE SOCIALINĖSE KULTURINĖSE APLINKOSE

Konflikto samprata Konflikto sprendimo strategijos

Dėstytoja: Gražina Aperavičienė
5 modulis 2018 m.
Panevėžio verslo konsultacinis centras

Projektas „Užimtumas ir verslumas be sienų (BEE)“ Nr. LLI-138

Konfliktas – tai priešingų tikslų, interesų, pozicijų, nuomonių ar požiūrių susidūrimas, rimti nesutarimai, kurių metu žmogų užvaldo nemalonūs jausmai arba išgyvenimai.

Conflictus (lot.) – susidūrimas

Konflikto teigiamas vaidmuo:

Konfliktas – santykių, procesų vystymosi šaltinis;

Konfliktas – signalas asmenybei keistis;

Konfliktas – galimybė suartėti;

Konfliktas – galimybė „išelektrinti“ įtemptus santykius;

“Ginčiuose gimsta tiesa”;

...

Konflikto neigiamas vaidmuo:

Kyla neigiamos emocijos;

Emocijos užvaldo protą;

Išeikvojama daug energijos;

Dažnai konfliktas tampa totalinis;

Tarp žmonių vystosi priešprieša;

Prasčiau sekasi klausyti ir išgirsti kitą;

...

Konflikto struktūra

---

1. Konflikto dalyviai

Pagrindiniai konflikto dalyviai

(priešininkai, konkurentai, dažnai yra konflikto iniciatoriai)

Konfliktuojančius palaikančios grupės ar asmenys (pvz. kurstytojas, organizatorius). Kartais jie susiję su konfliktu ar įtakoja jį.

Konflikto struktūra

---

2. Konflikto objektas

Tai objektyviai egzistuojančios ar įsivaizduojamos problemos, dėl kurių kilo konfliktas. Objektas gali būti materialinė, dvasinė, socialinė vertybė, kurios siekia abu konkurentai.

Konflikto struktūra

---

3. Konflikto aplinka –

sąlygos, kuriose vyksta konfliktas, tai mikro ir makro aplinka. Aplinkos įvertinimas leidžia analizuoti konfliktą kaip socialinę situaciją

Psichologinis konflikto turinys

Motyvai – tai vidinė paskata pradėti konfliktą siekiant patenkinti savo poreikius. Kartais tikrieji motyvai slepiami.

Konfliktuojančių elgesys – konflikto dalyvių veiksmai (strategija ir taktika).

Skiriamos **4 konflikto fazės**, kurios cikliškai gali pasikartoti keletą kartų:

- ▶ *Pradinė* – konfliktinės situacijos atsiradimas, konfliktinės situacijos suvokimas, įsisąmoninimas (galimybė išspręsti konfliktą 92 proc.)
- ▶ *Kilimo* – atviros konfliktinės sąveikos pradžia (šioje fazėje galimybė išspręsti konfliktą 46 proc.)
- ▶ *Konflikto* – atviro konflikto plėtra (galimybė išspręsti konfliktą mažiau nei 5 proc.)
- ▶ *Kritimo* (galimybė išspręsti konfliktą 20 proc.)

Konflikto priežastys:

Riboti ištekliai – laikas, darbai, pinigai, materialinės vertybės, visa, kas gali būti dalijama.

Žmonių poreikiai – fiziologiniai, saugumo, socialiniai, savęs vertinimo, savęs aktualizavimo.

Skirtingos vertybės – pasaulėžiūra, ideologija.

Klaidinga informacija, informacijos stoka.

Konflikto sprendimo būdai:

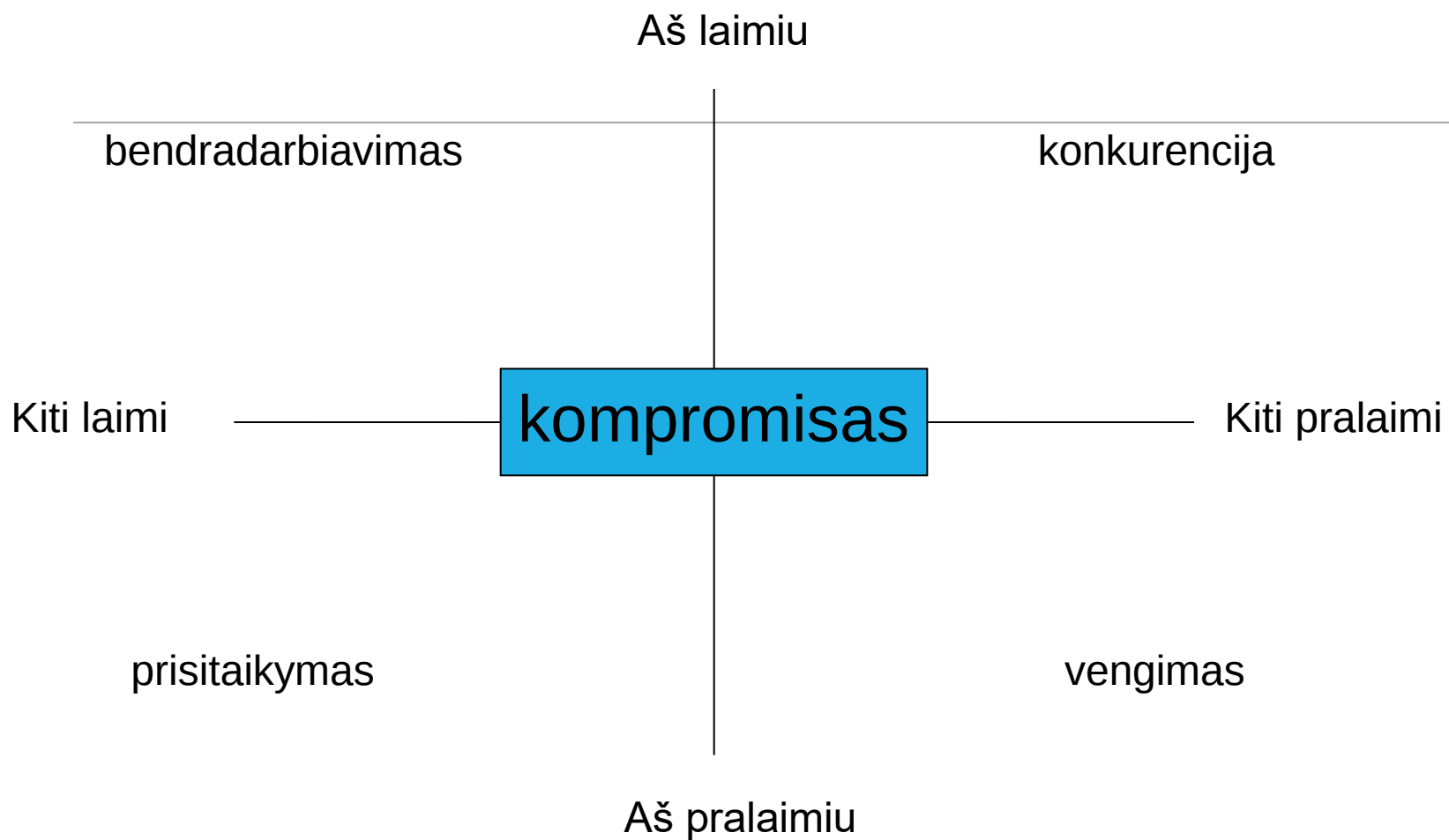
Konkuravimas – „pergalė bet kuria kaina“;

Vengimas – „nežadink miegančio šuns“;

Prisitaikymas „taika, bet kuria kaina“;

Bendradarbiavimas „laimėsime abu“;

Kompromisas „aš tau – tu man“.

Rungtyniavimas – viena pusė stengiasi laimėti kitos pralaimėjimo kainą. Žmonės renkasi šią strategiją kai mato problemą “arba – arba”. Jėga šioje strategijoje yra svarbiausia ypatybė ginant savo poziciją (gali būti fizinė, autoriteto, intelektualinė). Tipiškas elgesys:

- siekiate įrodyti, kad kitas žmogus neteisus;
- pučiatės kol "jie" nepersigalvos;
- perrėkiate kitus;
- nepriimate aiškaus atsisakymo;
- reikalaujate besąlygiško paklusnumo;
- pergudraujate kitus;
- šaukiatės sąjungininkų palaikymo;
- reikalaujate oponento pritartimo vardan gerų santykių su Jumis išlaikymo.

Vengimas

I. Fiziškas arba emocinis pasitraukimas iš konflikto. Tipiškas elgesys:

- tylėjimas;
- demonstratyvus išėjimas;
- išėjimas įsižeidus;
- užslėptas pyktis;
- depresija;
- skriaudėjo ignoravimas;
- kandžios užuominos "jų" adresu už "jų" nugarų;
- perėjimas į "grynai dalykiškus santykius".
- visiškas atsisakymas bendrauti tiek dalykiškai tiek asmeniškai.

II. Pasišalindami Jūs atimate sau galimybę daryti įtaką tolimesnei įvykių eigai.

Prisitaikymas – priimama oponento pozicija, savi interesai neginami. Siekiant palaikyti gerus santykius nuneigiamas konflikto egzistavimas.

Tipiškas elgesys:

- elgiatės taip lyg viskas būtų tvarkoje;
- toliau veikiate lyg nieko nebuvo įvykę;
- taikstotės su tuo, kas vyksta, kad nesuardyti ramybės;
- naudojotės savo žavesiu, kad pasiekti tikslą;
- tylite, o po to rezgate keršto planus;
- slopinate visas savo neigiamas emocijas.

Kompromisas - abi pusės gali likti ne visiškai patenkintos derybomis, nes praranda dalį savo interesų.

Abi pusės daro nuolaidų tikėdamos, kad taip bus geriausia. Tipiškas elgesys:

- palaikote draugiškus santykius;
- ieškote teisingo sprendimo;
- dalijate savo interesų objektą po lygiai;
- vengiate viršenybės ir pranašumo;
- siekiate gauti ko nors ir sau;
- vengiate tiesmukiškų susidūrimų;
- nusileidžiate šiek tiek vardan gerų santykių.

Bendradarbiavimas – problemos sprendimas vyksta sąmoningos diskusijos būdu. Tikslas –rasti sprendimą, kuris tenkintų abiejų pusių poreikius. Ši strategija ypač naudotina tada, kai problemos sprendimas labai svarbus abiem pusėms; kai oponentus sieja ilgalaikiai ryšiai.

KONFLIKTINĘ SITUACIJĄ GILINA

1. NEVERBALINIS ELGESYS

1. Veido išraiška (niekinimas, ironija)
2. Poza (karingumas)
3. Gestai (grasinimas, pamokymai)
4. Atstumo nesilaikymas
5. Prisilietimai

2. VERBALINIS ELGESYS

1. Nesutikimas su kaltinimu
2. Partnerio asmenybės menkinimas
3. Ignoravimas
4. Nepasitenkinimo priežasties menkinimas

3. ŽMOGAUS JAUTRUMO TAŠKAI

Vardas, pavardė

Tautybė

Lytis

Religiniai įsitikinimai

Asmenybės bruožai

Fiziniai trūkumai

Savigarba, orumas

KONFLIKTINĘ SITUACIJĄ VALDO

---

1. ASMENINIS PASIRENGIMAS KONFLIKTUI
2. KONFLIKTO SPRENDIMO ALGORITMAS

„Garo išleidimas“

Dalinis sutikimas (sutikimas, kad kaltinimai ar priekaištai turi pagrindą)

Nepasitenkinimo priežasties konkretizavimas

Abiem pusėm priimtino sprendimo radimas